

COAC

arquitectes.cat

Publicat a COL·LEGI D'ARQUITECTES DE CATALUNYA (<http://www.coac.arquitectes.cat>)

Inici > Reflexions per un Torí estratosfèric. Festival Utopian Hours.

El cap de setmana del 18 al 20 d'octubre es va celebrar a Torí el festival ***Utopian Hours*** dedicat a la reflexió sobre les ciutats. Com explicava Luca Ballarini, organitzador de l'esdeveniment, aquesta edició del festival s'ha centrat especialment en imaginar i explicar la ciutat.

El festival, celebrat dins l'espai de l'antiga central elèctrica de la *Nuvola Lavazza*, ha comptat amb una gran varietat de conferències, debats, workshops i exposicions molt interessants i amb una actitud general molt optimista i propositiva. Personatges com Bibop Gresta (Hyperloop!), Iwan Baan, Matú? Vallo alcalde de Bratislava, Urban-Think Tank, Smith-Miller+Hawkinson Architects, Andrew Tuck de la revista Monocle, Charlie MacGregor creador de Student Hotel, Kevin Mathews, Patrick Gustavsson director del CopenHill, CISCO entre altres. Durant els tres dies s'ha parlat de temes tan diversos com la sostenibilitat i la tecnologia aplicades a l'urbanisme, l'economia circular, la participació en la projecció a través del joc amb l'ajuda de *Play the city*, el transport del futur, l'activisme com a motor per repensar i reformar les ciutats amb exemples com el *Plan (B)ratislava* o el *Lonliness Lab*, la innovació social per millorar els serveis, la inclusió i el benestar dels habitants, el projecte gràfic com a eina de creació de la identitat de la ciutat o com transformar les ciutats a través de petites operacions d'acupuntura o de conservació del patrimoni.

Durant el festival també es va parlar i reflexionar molt sobre Torí, utilitzant diferents formats i enfocaments per fer-ho. El debat de caràcter més institucional el van protagonitzar l'alcalde de la ciutat, la Compagnia SanPaolo, la Fundació CRT, els Sistemes Urbans de Ferrovie Stato, Edison, CISCO i Italtel.

Es va definir Torí com una ciutat que al moment es troba en una bifurcació i que ha de decidir si continuar sent només el centre d'activitat del territori que l'envolta o vol fer el pas per convertir-se en un actor global i de futur. Els diferents participants van explicar les activitats i projectes de futur que estan realitzant per la ciutat.

Per la seva part, la Compagnia SanPaolo es va focalitzar en el treball per conservar i mantenir de forma activa l'ampli patrimoni de la ciutat, i apostar per Torí com el lloc on experimentar noves polítiques socials, on fomentar l'art i la cultura, i potenciar la recerca i la sanitat, amb la finalitat de millorar el territori però també com a font de coneixement exportable internacionalment.

La Fundació CRT va exposar el seu projecte més important, la reconversió de l'espai de l'OGR, antiga oficina de grans reparacions ferroviàries, en un centre modern per la cultura, l'art i la innovació tecnològica, que actualment compta ja amb una gran demanda internacional.

Pel representant dels Ferrocarrils de l'Estat, Torí ha de continuar sent la ciutat referència italiana del pensament i els canvis. Segons de Vito, Torí ha de continuar construint el seu futur utilitzant i recuperant les velles infraestructures tal i com ha començat a fer, i va citar exemples com el gran projecte urbanístic de la *Spina*, que travessa tota la ciutat allà on una vegada passaven les vies del tren en superfície, o les ja esmentades OGR.

Edison es centrà en una anàlisi molt concreta sobre la poca eficiència energètica del centre històric de Torí, presentant diferents escenaris de millora, i els efectes positius que aquests

suposarien per la ciutat a nivell d'estalvi energètic i econòmic, a més d'un augment de l'ocupació.

CISCO i Italtel van explicar el *Torino CityLab* que està realitzant diferents projectes en fase experimental, amb l'objectiu de convertir Torí en una smart city i exportar els coneixements adquirits a altres ciutats.

Per últim, l'alcaldeessa de Torí va expressar el seu desig d'aconseguir que la ciutat esdevingui novament protagonista, tal i com ha sigut en altres moments del passat, i va presentar al públic el programa *Torino 2030* basat en la capacitat d'innovació de la ciutat i en millorar-ne la seva resiliència. Un altre dels temes que va tocar, va ser com millorar la relació i comunicació entre Torí i Milà, començant pel transport integrat i mirant cap al futur amb la possibilitat de construir Hyperloop mitjà que consentiria connectar les dues ciutats en només 7 minuts.

El segon format per analitzar Torí que utilitzà el festival va ser l'*Urban Explorer*. Es tracta d'un experiment divertit i informal en el qual es conviden tres urbanistes que no han visitat mai la ciutat, perquè l'explorin a peu i exposin allò que els ha suggerit. Aquest any van comptar amb l'holandès Jorick Beijer, el francès Renaud Charles i la canadense Michelle Senayah. Beijer va fer una proposta per convertir la ciutat en una *sticky city*? millorant i implementant noves zones universitàries distribuïdes per tota Torí. Charles, autor d'*Enlarge your Paris*, va proposar estendre la ciutat més enllà dels seus límits burocràtics, creant un sistema format pels nombrosos espais verds de Torí i els parcs de les ciutats limítrofes. Per últim, Senayah va basar la seva presentació en dues parts, la primera i molt important, buscar formes per conscienciar els habitants de la ciutat sobre el respecte per l'espai i el mobiliari públic. La segona estava inspirada en els *dehors*? torinesos, petites terrasses de les dimensions d'un aparcament, col·locats davant dels locals. Senayah proposà realitzar altres espais d'aquestes dimensions reduïdes, amb verd, bancs i jocs pels nens, augmentant així l'espai públic dels barris amb pocs parcs.

La tercera discussió sobre Torí, es va basar en tres xerrades amb tres habitants molt implicats en la vida de la ciutat, on manifestaven les seves idees per millorar-la.

La primera en fer-ho va ser la directora del *Circolo del Design*, que va reivindicar la necessitat de paritat i va proposar la ciutat com un dels agents per aconseguir-ho. El seu plantejament mirava molt cap a l'exemple finlandès, que coneix molt bé, on les llars d'infants resten obertes 24 hores al dia i els espais públics i equipaments estan ben adaptats perquè les famílies i els infants els puguin viure i gaudir plenament des que són nadons. El seu somni és que Torí sigui una ciutat més amable amb les famílies, que doni suport als pares i permeti als infants participar en la vida de la ciutat des de petits.

El fundador del *Club to Club*, festival de referència en el sector musical italià, va voler mirar cap al passat, més concretament als anys 90, quan la ciutat després d'una gran crisi industrial, era un lloc de gran ferment cultural i artístic, segons ell una veritable utopia. En aquell moment, les zones industrials abandonades van ser ocupades per artistes i iniciatives de caire cultural molt interessants. Per tant va proposar no oblidar el que s'ha fet i viscut a Torí, i continuar caminant en aquesta direcció creant i creient sempre en noves utopies.

Per últim, Souad Maddahi, activista per la integració de la comunitat musulmana dins el teixit de la ciutat, i defensora del paper de la dona com la clau per aconseguir-ho, va presentar diferents iniciatives que s'estan realitzant a Torí per assolir aquesta inclusió. El seu desig per Torí és que un arquitecte torinès construeixi la primera mesquita de la ciutat.

Finalment, destacar l'exposició que imaginava el futur de Torí a través d'un recull de visions utòpiques de la ciutat, un conjunt d'imatges realitzades per diferents estudis d'arquitectura torinesos, així com 5 projectes de *placemaking* amb poc pressupost i un cert grau de desobediència civil per potenciar 5 zones diferents de la ciutat, sense oblidar la retrospectiva sobre el gran Paolo Soleri.

Només afegir que estic convençuda que Torí gaudeix de bones bases per esdevenir estratosfèrica i una ciutat europea de referència tal i com somien els seus habitants.

<https://torinostratosferica.it/> [1]

Aina Pérez i Verge, arquitecta. Corresponsal del COAC a Torí, Itàlia. Novembre 2019

[2]

Tornar [3]

Copyright@ Col·legi d'Arquitectes de Catalunya : <http://www.coac.arquitectes.cat/ca/mon/reflexions-un-tori-estratosferic-festival-utopian-hours>

Links:

[1] <https://torinostratosferica.it/>

[2] <http://www.coac.arquitectes.cat/ca/printpdf/printpdf/20240>

[3] <http://www.coac.arquitectes.cat/ca/javascript%3Ahistory.back%281%29>